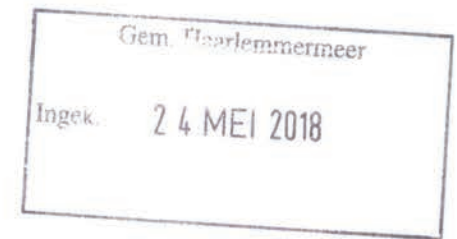

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de Gemeente Haarlemmerliede en
Spaarnwoude
t.a.v. de heer N. Voogd, griffier
Postbus 83
1160 AB ZWANENBURG

Haarlem, 23 mei 2018

Reg.nr. : 1007144/215/396/1412
Betreft : Accountantsrapport 2017 gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Geachte heer Voogd,

In het kader van de algemene controleopdracht hebben wij de financiële administratie en de jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude gecontroleerd. Wij hebben bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een goedkeurende controleverklaring inzake getrouwheid en rechtmatigheid verstrekt.

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2017 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. De hierin opgenomen bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds ambtelijk op hoofdlijnen besproken.

Wij spreken onze waardering uit voor de tijdige oplevering van de jaarrekening en onderliggende stukken. Hierdoor is onze controle in algemene zin efficiënt verlopen. Daarnaast hebben wij op een prettige wijze met uw organisatie samengewerkt, waarvoor dank.

Wij zijn gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Accountantsrapport 2017

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2017

GEMEENTE HAARLEMMERLIEDE EN SPAARNWOUDE

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	ALGEMEEN.....	1
1.1	Inleiding.....	1
1.2	Bestuurlijke samenvatting bevindingen en aanbevelingen.....	2
2	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE EN TOLERANTIES.....	3
2.1	Controleplan en -protocol.....	3
2.2	Risicoanalyse.....	3
2.3	Controletoleranties.....	3
3	UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE.....	4
3.1	Interne beheersing van voldoende niveau.....	4
3.2	Intern controleplan (VIC).....	4
3.3	Bevindingen VIC en aanbevelingen.....	4
3.4	Samenvatting bevindingen interne controles.....	4
3.5	GBKZ en de jaarverantwoording 2017.....	4
4	SOCIAAL DOMEIN.....	6
4.1	Conclusies interim controle en stand van zaken jaarrekening.....	6
4.2	Uitvoering en verantwoording Sociaal domein.....	6
4.3	Samenvatting fouten en onzekerheden.....	6
5	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE.....	7
5.1	Algemeen.....	7
5.2	Planning en afronding jaarrekeningcontrole.....	7
5.3	Begrotingsrechtmatigheid.....	7
5.4	Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden.....	7
5.5	Opmerkingen jaarverslaggeving.....	8
5.5.1	<i>Overzicht van baten en lasten</i>	8
5.5.2	<i>Balans en financiële positie</i>	8
5.6	Grondexploitatie Sectorpark en paragraaf grondbeleid.....	9
6	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA).....	10
6.1	Algemeen.....	10
6.2	Rapport van bevindingen.....	10
7	OVERIGE BEVINDINGEN.....	11
7.1	Wet Normering Topinkomens (WNT) en publicatie.....	11
7.2	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).....	11
7.3	Fraude.....	11
8	CONCLUSIES.....	12
8.1	Geconstateerde fouten en onzekerheden.....	12
8.2	Controleverklaring.....	12
	Bijlage: tabel met fouten en onzekerheden betreffende de SiSa-bijlage.....	13

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de Gemeenteraad van de gemeente
Haarlemmerliede en Spaarnwoude
t.a.v. de heer N. Voogd, griffier
Postbus 83
1160 AB ZWANENBURG

Haarlem, 23 mei 2018

Reg.nr. : 1007144/215/396/1412
Betreft : Accountantsrapport 2017

Geachte leden van de Raad,

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer. Bij de jaarrekening 2017 hebben wij een controleverklaring verstrekt met een goedkeurend oordeel voor de getrouwheid en rechtmatigheid. Wij hebben de originele controleverklaring reeds separaat aan uw gemeente toegezonden.

De jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude sluit met een gerealiseerd saldo van baten en lasten van totaal € 636.637,- (negatief). Het gerealiseerd resultaat, na toevoeging en onttrekking aan reserves, bedraagt € 654.139,- positief.

Het saldo van het totale eigen vermogen bedraagt ultimo december 2017 € 7,6 miljoen.

Naar aanleiding van onze controle van de financiële administratie en de jaarrekening willen wij het volgende onder uw aandacht brengen.

1 ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Bij overeenkomst van 2 november 2016 heeft u ons opdracht gegeven de controle van de jaarrekening van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude uit te voeren. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie 'fasen', namelijk de planning en risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Het (intern) controleplan komt aan bod in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 gaan wij kort in op de uitvoering van de verbijzonderde interne controle (VIC) en presenteren wij de belangrijkste bevindingen uit de interim-controle. De bevindingen van de eindejaarscontrole zijn opgenomen in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 stellen wij de bevindingen in het kader van de SiSa aan de orde. Na de actualiteiten m.b.t. wet- en regelgeving sluiten wij het rapport af met de conclusies.

1.2 Bestuurlijke samenvatting bevindingen en aanbevelingen

In deze paragraaf geven wij onze belangrijkste conclusies naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening 2017 weer.

In onderstaande tabel hebben wij de in deze rapportage opgenomen aanbevelingen, bevindingen als volgt samengevat:

Hfd.	Onderwerp	Oordeel	Aanbeveling / toelichting
3	Verbijzonderde interne controles	Voldoende	Pragmatisch van aanpak. Controleplan is niet (meer) geactualiseerd.
3	Opvolging aanbevelingen managementletter	Voldoende	Wordt voldoende gevolg aangegeven.
4	Sociaal Domein	Aandachtspunt	De taken zijn op basis van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking Sociale zaken 2009 uitbesteed aan de IASZ (gemeente Heemstede). Gemeente heeft beperkt grip/invloed op dit proces en is voor de jaarstukken afhankelijk van de aanlevering.
5	Begrotingsrechtmatigheid	Geen overschrijding toleranties	Geen (verwijtbare) overschrijding van de lasten, geen begrotings-on-rechtmatigheid.
5	Naleving BBV	Nageleefd	Zie ook controleverklaring.
5	Informatiewaarde jaarrekening	Voldoende	Voldoende aandacht voor alle relevante onderdelen.
6	SiSa-verantwoording	Geen overschrijding	Gegevens zijn deugdelijk tot stand gekomen.
8	Getrouwheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
8	Rechtmatigheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en controleprogramma's, dit zowel ten aanzien van getrouwheids- als rechtmatigheidsaspecten. Bij de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de belangrijkste jaarrekeningposten en de Si-Sa-verantwoordingsinformatie en voeren wij onder meer aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2017 is vastgelegd in het (meerjarige 2015-2018) controleprotocol van 17 februari 2015. Daarnaast maken wij bij de planning van onze controle gebruik van het normenkader, dat door uw raad is vastgesteld.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd, waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de jaarrekening van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Bij onze controle hebben we een aantal specifieke risico's benoemd:

- Het sociaal domein (de IASZ);
- De verbijzonderde interne controles (de accountant steunt mede op de VIC)
- De Sisa en de WNT (complexe regelgeving, mede vanwege vele wijzingen).

Deze risico's zijn ondervangen in onze controleaanpak.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de jaarrekening 2017 van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 130.000,- en een totaal van onzekerheden van circa € 390.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne beheersing op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2017 geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2017.

3.2 Intern controleplan (VIC)

Uw gemeente beschikt niet over een (geactualiseerd) intern controleplan. Normaliter adviseren wij bij vergelijkbare gemeenten een roulerend intern controleplan voor meerdere jaren, in ieder geval door het managementteam, vast te laten stellen als kader voor de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controle. In verband met de ambtelijke fusie per 1 januari j.l. achten wij dit voor uw gemeente ook nu niet meer zinvol. We merken volledigheidshalve op dat de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude de verbijzonderde interne controles wel uitvoert.

3.3 Bevindingen VIC en aanbevelingen

Conform onze contractafspraken steunen wij in het kader van de jaarrekeningcontrole 2017 mede op de uitgevoerde verbijzonderde interne (rechtmatigheids-) controles. Op basis van de uitkomsten van de VIC en onze eigen werkzaamheden beschouwen wij de processen als toereikend. In de basis zijn voldoende interne beheersmaatregelen getroffen ter voorkoming van fouten of onjuistheden. De geconstateerde bijzonderheden of afwijkingen betreffen geen materiele afwijkingen of zijn het gevolg van doorbreking van de interne beheersmaatregelen.

Geen VIC op het sociaal domein gemeentelijke belastingen

Nadrukkelijk merken wij op dat er geen verbijzonderde interne controles zijn uitgevoerd met betrekking tot het sociaal domein (d.w.z. de jeugdzorg, wmo en de sociale uitkeringen). Deze wettelijke taken heeft uw gemeente ondergebracht bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ) als onderdeel van de gemeente Heemstede. Als basis geldt de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Sociale Zaken. Een en ander geldt overigens ook voor de gemeentelijke belastingen. Deze werkzaamheden zijn overgedragen aan de GBKZ.

3.4 Samenvatting bevindingen interne controles

Conform onze opdrachtbevestiging hebben wij de controlebevindingen na afronding van onze interim-controle gerapporteerd aan het college.

De nog openstaande bevindingen hebben betrekking op de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. Dit aspect wordt grotendeels ondervangen door de uitgevoerde verbijzonderde interne controle en onze eigen deelwaarnemingen.

3.5 GBKZ en de jaarverantwoording 2017

Een materieel deel van de opbrengsten van de gemeente zijn de gemeentelijke belastingen. De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft de gehele belastingadministratie overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ). In het

kader van de jaarrekening 2017 heeft de GBKZ een financiële verantwoording per deelnemende gemeente opgesteld. Deze jaarverantwoording is gecontroleerd door de accountant van de GBKZ. Bij de jaarverantwoording is een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Tevens is conform het Controleprotocol een aanvullend controlememorandum toegezonden waarin de aanpak, en de controlebevindingen nader zijn toegelicht. Op basis van onze afspraken en toegezonden (aanvullende) documenten en bescheiden steunen wij op de door deze accountant verrichte werkzaamheden.

4 SOCIAAL DOMEIN

4.1 Conclusies interim controle en stand van zaken jaarrekening

In de managementletter hebben wij uw college geïnformeerd over de praktische problemen die de invoering van het sociaal domein in 2017 nog met zich bracht. Deze problemen deden zich ook nog de afgelopen maanden voor. Door de wijze van organiseren van de zorgverlening, zeker voor de Pgb's, blijft uw gemeente resp. de IASZ sterk afhankelijk van (betrouwbare) informatie van en gegevensuitwisseling met derden en de rechtmatige uitvoering van gemeentelijk beleid (het feitelijk leveren van zorg) door derden.

Tenslotte, de SVB heeft inmiddels een afkeurende controleverklaring verstrekt bij de verantwoording van de Pgb's. Dit weegt mee voor onze oordeelsvorming bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

4.2 Uitvoering en verantwoording Sociaal domein

Uw gemeente heeft de definitieve jaarrekening 2017 van de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken ontvangen inclusief een goedkeurende verklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Voor de zorg bij de Wmo en de Jeugdzorg die de gemeente resp. de IASZ toekent is ze voor de juiste levering van de zorg door de zorgleverancier aan de inwoner van Haarlemmerliede en Spaarnwoude grotendeels afhankelijk van derden. Daarvoor heeft u in het samenwerkingsverband contractueel met de zorgverlener afgesproken dat hij, met een accountantsrapportage bij de productieverantwoording, zal onderbouwen dat de zorg geleverd is.

Uit de controleverklaring van de accountant van de IASZ blijkt dat er geen (resterende) onzekerheden zijn met betrekking tot de geleverde zorg ten aanzien van de Wmo en Jeugdzorg.

4.3 Samenvatting fouten en onzekerheden

Samenvattend bestaat een onzekerheid over de getrouwe en de rechtmatige besteding over de besteding van de Pgb-gelden (via SVB) voor Jeugd en Wmo € 4.720,-.

De grenzen voor onze oordeelsvorming (zie par. 2.3) zijn voor fouten € 130.000,- (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 390.000,- (3% van de lasten). Gemeten aan deze met u afgesproken normen voor onze controle, komen zowel de fouten als de onzekerheden, voor de getrouwheid niet uit boven de afgesproken toleranties. Ten aanzien van de rechtmatigheid wordt de grens van 3% niet overschreden. Dit leidt tot een goedkeurende controleverklaring.

5 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

5.1 Algemeen

Eind april 2017 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2017 was ruim voldoende om onze controle te starten. De dosiervorming van de jaarrekeningposten, inclusief specificaties inzake de SiSa-regelingen, was toereikend. Wij hebben tevens de volledige medewerking ontvangen van uw medewerkers bij het uitvoeren van de controle.

5.2 Planning en afronding jaarrekeningcontrole

Onder invloed van de ontwikkelingen in het 'sociaal domein' is de jaarrekeningplanning 2017 toch enigszins onder druk gekomen. Alhoewel de jaarrekeningcontrole sec tijdig en ook conform uw planning is afgerond, konden wij pas eind mei 2018 de jaarrekeningcontrole afwickelen.

5.3 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de commissie BBV heeft vastgelegd.

Uit het jaarverslag 2017 van uw gemeente blijkt dat er bij één taakveld op de lasten een overschrijding heeft plaatsgevonden. Omdat de overschrijding uitgaat boven de door u gestelde rapporteringsgrens van € 57.000,- presenteren wij dit hieronder.

Omschrijving Taakveld	Saldo overschrijding
0. Bestuur	€ 180.000,-

Nadere analyse van de overschrijding wordt veroorzaakt door extra lasten i.v.m. eindheffing op de werkkostenregeling, hogere loonkosten en secretarieleges.

Het college heeft uw raad hierover reeds geïnformeerd en verwacht de genoemde overschrijding te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2017. Wij zijn bij onze oordeelsvorming vooruitlopend hiervan uitgegaan.

5.4 Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2017 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld.

Wij hebben geconstateerd dat er geen materiële achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties, dan wel tijdens de controlewerkzaamheden alsnog aangeleverd.

5.5 Opmerkingen jaarverslaggeving

BBV en wijzigingen

De jaarstukken (het jaarverslag en jaarrekening) dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Zoals bekend is het BBV gewijzigd en waren er voor het begrotingsjaar 2017, en dus ook voor de jaarrekening 2017 aanpassingen noodzakelijk. Hierbij staat centraal het bevorderen van de vergelijkbaarheid van kosten en beleidsresultaten. Ook is het inzicht in de financiële positie van de gemeente op korte en lange termijn een belangrijk onderdeel van de wetwijziging. In de voorliggende jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn de wijzigingen inclusief presentatievorm doorgevoerd.

Jaarstukken en informatiewaarde

Het BBV geeft voor de opzet en de inrichting begroting en de jaarstukken van gemeenten de wettelijke kaders aan. Bij onze controle toetsen wij of de jaarrekening (het financiële verantwoordingsdocument) voldoet aan de formele aspecten van het BBV.

Wij zijn mening dat de jaarrekening en het jaarverslag voldoende inzicht geven in het over 2017 gerealiseerde resultaat en de financiële positie per 31 december 2017. Tevens wordt voldoende inzicht gegeven in de over- en onderschrijdingen die ten opzichte van de door de raad goedgekeurde begroting hebben plaatsgevonden.

Conform de verslaggevingsvoorschriften zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

5.5.1 Overzicht van baten en lasten

Het positieve resultaat over 2017 bedraagt, na het verwerken van de mutaties in de reserves, € 654.139,- terwijl het begroot resultaat € 184.000,- positief bedroeg. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren:

(in € 1.000,-)	begroting na wijziging	realisatie	afwijking
Gerealiseerd saldo baten en lasten	-1.752	- 637	-761
Toevoeging en onttrekking aan reserves	1.936	1.291	646
Gerealiseerd resultaat	184	654	-115

In het jaarverslag wordt per taakveld een uitvoerige toelichting gegeven op de verschillen per product. Daarnaast wordt in par. 3.2 van de jaarrekening de belangrijkste oorzaken van het resultaatverschil gepresenteerd en worden in paragraaf 3.3 de verschillen op de incidentele baten en lasten weergegeven.

5.5.2 Balans en financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente bedraagt ultimo 2017, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 7,6 miljoen. Hiervan heeft € 4,6 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

(in € 1.000)	eind 2016	eind 2017	toe-/afname
Algemene reserve	3.822	2.333	-1.489
Bestemmingsreserve	4.398	4.658	260
Saldo rekening	<u>62</u>	<u>654</u>	<u>592</u>
Totaal eigen vermogen	8.282	7.645	-637

Toelichting op de algemene reserve

De raad heeft kredieten geaccordeerd waarvan de financiële dekking plaatsvindt uit de algemene reserve. In bovenstaand overzicht is rekening gehouden met de uitgaven en onttrekkingen per ultimo 2017. Voor de stand van zaken van de kredieten verwijzen wij u naar het verloopoverzicht in bijlage 3 van de jaarrekening 'Verloop kredieten'.

Voorzieningen

Blijkens de jaarrekening 2017 bedraagt de stand van de voorzieningen per einde 2017 € 3,6 miljoen (stand ultimo 2016 € 3,5 miljoen). Uitgaven ten laste van voorzieningen worden, conform het BBV, rechtstreeks via de balans geboekt. De door de raad geaccordeerde dotaties aan deze voorzieningen lopen via de rekening van baten en lasten. In 2017 is er geen nieuwe voorziening gevormd.

5.6 Grondexploitatie Sectorpark en paragraaf grondbeleid

In de balans is deze post als bouwproject in exploitatie verantwoord onder de balanspost voorraden. Uw raad heeft in 2015 het stedenbouwkundig ontwerp vastgesteld waarmee het kader voor de ontwikkeling is bepaald. In 2017 zijn het verkavelingsplan, de kavelregels, de grondexploitatie en voorbereidende onderzoeken uitgewerkt waarna in oktober 2017 de grondexploitatie formeel is geopend. Vooralsnog verwacht de gemeente op basis van de uitgangspunten de grondexploitatie met een positief resultaat af te kunnen ronden. We zullen grondexploitatie en de stand van zaken bij de eerstvolgende interim-controle beoordelen.

De boekwaarde eind 2017 bedraagt € 151.443,-.

6 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

6.1 Algemeen

De verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen is als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. De bijlage is door ons conform de gegeven aanwijzingen van het Rijk gecontroleerd. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan de tolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening. Wij hebben geconstateerd dat er voor de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ten aanzien van 5 regelingen bij de jaarrekening 2017 een verantwoording met betrekking tot de voor een rijksbijdrage in aanmerking gebrachte bestedingen moet worden afgelegd.

6.2 Rapport van bevindingen

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringstoleranties overschrijden. Ook zijn wij van mening dat de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand zijn gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

7 OVERIGE BEVINDINGEN

7.1 Wet Normering Topinkomens (WNT) en publicatie

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) publieke en semipublieke sector en de hierin opgenomen publicatieplicht in de jaarrekening is van toepassing op topfunctionarissen, maar ook op de leden van het hoogst uitvoerende orgaan en het toezichthoudende orgaan. Op basis van de wet- en regelgeving valt de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude onder deze wettelijke regeling en dienen de WNT gegevens te worden gepubliceerd.

Op basis van het controleprotocol WNT dient de accountant verder in de controleverklaring bij de jaarrekening een oordeel op te nemen over de toepassing van de WNT. Wij brengen tot uitdrukking dat de WNT in 2017 juist is toegepast.

7.2 Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Met de toename van de digitalisering en de verwerking van gegevens neemt het risico toe dat gegevens onopgemerkt 'lekkert'. Vanaf 25 mei 2018 verdwijnt de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Op deze datum is de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Organisaties krijgen meer verplichtingen en moeten kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens.

De meldplicht datalekken blijft onder de AVG grotendeels hetzelfde. De AVG stelt wel strengere eisen aan uw eigen registratie van de datalekken die zich in uw organisatie hebben voorgedaan. Bij overtreding van de meldplicht datalekken kan de AP een bestuurlijke boete opleggen. Indien de overtreding niet opzettelijk is gepleegd en er geen sprake is van ernstig verwijtbare nalatigheid, dan zal de AP eerst een bindende aanwijzing opleggen voorafgaand aan eventuele oplegging van een bestuurlijke boete.

In relatie tot de maatschappelijke ontwikkelingen op dit punt bevelen wij u aan om na te gaan of binnen uw gemeente gegevensverwerking plaats vindt waarop de AVG van toepassing is. Mocht dit het geval zijn, dan adviseren wij om (periodiek) een compliance audit(s) uit te laten voeren om vast te stellen of en in hoeverre aan deze nieuwe wet wordt voldaan.

7.3 Fraude

De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Ingeval van ontdekte fraude is de accountant wettelijk verplicht om dit te melden aan het bestuur.

Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw management overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het college hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administra-

tie (meer concreet memoriaalboekingen en schattingen). Wij hebben hierbij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

8 CONCLUSIES

8.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden

De controle heeft primair tot doel een oordeel te geven over getrouwheid en rechtmatigheid. Uit onze werkzaamheden zijn geen controleverschillen gebleken dan hierna genoemd, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in het vigerende controleprotocol. De door ons gesignaleerde opmerkingen zijn verder allemaal verwerkt en/of gecorrigeerd in de voorliggende jaarrekening.

8.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2017 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd. Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: tabel met fouten en onzekerheden betreffende de SiSa-bijlage

Bijlage: tabel met fouten en onzekerheden betreffende de SiSa-bijlage

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties		TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2017		
Berichtgeverinformatie				
Type overheidslaag:	Gemeente			
Naam berichtgever:	Haarlemmerliede en Spaarnwoude			
Berichtgevercode¹:	393			
Rapportage-periode:	2017			
Bestandsnaam:	sis_a_2017_06393_Tabel_fouten_en_onzekerheden.xls			
Vindplaats				
Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina:				15
Fouten en onzekerheden 2017				
nr	Specifieke uitkering	fout of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)			geen opmerkingen
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï			geen opmerkingen
E27B	Brede doelluitkering verkeer en vervoer			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2017			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2017			geen opmerkingen

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de Gemeenteraad van de gemeente
Haarlemmerliede en Spaarnwoude
t.a.v. de heer N. Voogd, griffier
Postbus 83
1160 AB ZWANENBURG

Haarlem, 23 mei 2018

Reg.nr. : 1007144/215/396/1411
Betreft : Controleverklaring 2017 gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Geachte raad,

Ingevolge de aan ons verstrekte opdracht hebben wij de jaarstukken 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude gecontroleerd. De balans per 31 december 2017 sluit met een totaal van € 16,8 miljoen. Het gerealiseerd saldo van baten en lasten over 2017 draagt afgerond € 654.139,- (positief).

U treft als bijlage bij deze brief de originele controleverklaring aan. De 'was getekend' controleverklaring kan worden gebruikt voor de openbaarmaking. De getekende controleverklaring is bestemd voor het archief. Wij gaan er mee akkoord dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt openbaar gemaakt, voor zover de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Openbaarmaking is alleen toegestaan tezamen met de jaarrekening.

Overigens merken wij hierbij nog op dat indien tot de vergadering van de gemeenteraad omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maakt, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering van de gemeenteraad moet worden gemaakt. In die situatie vervalt onze toestemming tot openbaarmaking.

Alvorens u tot verspreiding van de jaarstukken overgaat, ontvangen wij graag een definitief exemplaar (bij voorkeur digitaal) van de jaarrekening 2017 ter finale beoordeling.

Wij vertrouwen erop u hiermede van dienst te zijn geweest,

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: getekende en ongetekende controleverklaring 2017

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2017 en de programmarekening over 2017 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Wnt). Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder de gemeentelijke verordeningen. Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en de Beleidsregels toepassing Wnt inclusief Controleprotocol Wnt. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschatting neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algemene beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 19 december 2011 vastgesteld. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wnt.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen en het Controleprotocol Wnt van de Beleidsregels toepassing Wnt.

Haarlem, 23 mei 2018
Reg.nr.: 1007144/215/396/1411
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA